

פרשת קרח

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר; הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע (טז, כ-כא)

הקשה האלשיך הקדוש, המלה "לאמר" אין לה, לכאורה, מקום כאן, שכן מתי נאמר "לאמר"? כאשר צוה ה' את משה ואהרן לומר משהו לבני ישראל, אבל בדבור זהשדבר ה' למשה ולאהרן, לא צוה עליהם לומר לבני ישראל דבר, אלא הורה להם: "הבדלו מתוך העדה וגו' ואכלה אתם", ואם אין להם מה לומר, מדוע אמר להם ה' "לאמר"?

אלא, אומר האלשיך, ה"לאמר" שלפנינו שונה מכל האחרים. אין כונתו לומר שמשה ואהרן יאמרו את הדברים לבני ישראל, אלא שיתפללו עליהם. וכיצד יכלו משה ואהרן להבין, כי הפעם במלה "לאמר", מצוה עליהם השי"ת להתפלל? מפני שאחר כך אמר להם הקב"ה: "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע", והמשפט הזה דרש באור יסודי. מדוע?

כי אם היה הקב"ה שולח מלאך להרג את קרח ועדתו, מובן מדוע משה ואהרן צריכים להבדל מתוך העדה, כי המלאך אינו מבדיל בין צדיק לרשע, ועלול חלילה, לפגע גם בהם. אבל מאחר שהקב"ה מודיע כי הוא בעצמו יעשה זאת "ואכלה אתם כרגע", לצורך מה עליהם להבדל מהעדה הרעה? וכייעלה על הדעת שהשי"ת יפגע במשה ואהרן, על לא עול בכפם? אם כן מדוע בכל זאת הורה להם: "הבדלו"? מכאן הבינו משה ואהרן שבמלה "לאמר" רמז להם הקב"ה משהו. מהו הרמז?

חשבו משה ואהרן, האם היה כבר מקרה דומה בחמתו, שהקב"ה בדבריו בקש לרמז משהו? חשבו ומצאו כי, אכן, היה מקרה דומה, בחטא העגל, כשה' אמר למשה רבנו: "הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם" (שמות לב, י). והנה, משה בודאי תמה, מדוע ה' מצוה עלי שאניח לו, וכי אני אוחז בידו של הקב"ה, כביכול, ולא מאפשר לו להרג את בני ישראל? אלא, הסיק, שיש בידו, באמת, אפשרות למנע מהקב"ה לכלות ח"ו את עמו. כיצד? על ידי תפלה. ולכן מיד עמד ונשא תפלה ככתוב (שםיא): "ויחל משה את פני ה' אלקיו" וגו'.

אף כאן, הבינו משה ואהרן, כשאמר ה' "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע", מה משמעו? שכל עוד שאיננו נבדלים מעם ישראל, אנו מעכבים את הקב"ה מלכלות ח"ו את עמו. כיצד? על ידי תפלה, וזהו שאמר להם ה': "לאמר" מה לומר? פשוט מאד, להתפלל. ועל כן מיד, "ויפלו על פניהם ויאמרו א-ל אלקי הרוחת לכל בשר" (שם, כב).

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א